

NICCA TAL-MADONNA TAR- RUZARJU

FIL-BELT VALLETTA

MINN VINCENT ZAMMIT

Nistghu nghidu, li id-drawwa li jigu nkorporati nicec ghall-qaddis protettur tal-familja fil-faccati tad-djar, ilha li nqatghet. Izda xorta wahda ghadna nsibu xi ezempji zghar, fejn persuni jew familji jirrikorru ghall-protezzjoni tal-qaddis. Xi drabi, xi nicec gew introdotti minn xi Ordni Religjuż, biex ikunu jistghu ikattru d-devozzjoni lejn qaddis jew qaddisa partikolari. Fost dawn l-Ordnijiet, insibu dak Dumnikan, li minn dejjem wera devozzjoni kbira lejn il-Madonna, taht id-diversi titoli li hi maghrufa bihom. L-aktar fost dawn, insibu il-Madonna tar-Ruzarju.

Taht dan it-titlu nsibu li kienu jitwaqqfu konfraternitajiet kull fejn ikun hemm kunvent Dumnikan. Id-devozzjoni kbira lejn il-Madonna tar-Ruzarju ma kienx restritt biss ghall dawn l-Għaqdiet, izda gie li twaqqfu xi nicec fit-toroq ukoll, biex b'hekk id-devozzjoni tkompli dejjem tizdied. Gewwa l-Belt Valletta, fejn id-Dumnikani nsibuhom iwaqqfu l-kunvent tagħhom mat-twelid ta' l-istess belt, naturament insibu wkoll il-konfraternita' tar-Ruzarju, kif ukoll, ghall-anqas zewg nicec iddedikati lill-Madonna tar-Ruzarju. Wahda minn dawn hija sempliciment inkwatru, mghotti bil-ggiega, fen insibu santa tal-Madonna tar-Ruzarju. Il-gwardic huwa ta' I-injam, u ma tantx insibu tizjin. Din tinsab mall-hajt tal-kunvent stess, fi Triq San Nikola. Izda nicca ohra iddedikata lill-Madonna tar-Ruzarju, hija dik li llum tinsab fi Pjazza Sant'Jie rmu. Din in-nicca hija ferm artistika u fost l-aktar mizmuma tajjeb fill-Belt. Ghandha xkaffa ta' injam sod, u fuq hemm tliett figuri marbutin mal-Madonna tar-Ruzarju, li huma il-Madonna fuq tron, u tahtha, gharkubtejhom hemm San Duminku u Santa Roza.

n il-grupp Btatwarju huwa mizbugh bil-kuluri, u jiehdu
hsxebu i l-Familja Chircop l ijoqogħdu fill-qrib. Qabel ina
wasal f'•din il-pjazza, dan il-grupp statwarju kien jinsab f i
Triq San Guzepp kantuniera ma' triq Tramuntana, fill-Dolt stoss.
Minn dejjem kien **hemn** devozzjoni lejn dan il-grupp statwarju,
ghax omni tghid, l imeta kienet ghadha tfal, fix-xhur ta'
Mejju u Ottubru kien hernm ragel l ikien jiehu hsieb jigbor
in-nies biex jghidu r-ruzarju quddiem din in-nicca. Ftit
qabol in-sitta ta' filghaxija, kien jibda jdur ma' 1-inhawi
jdoqq qanjBiena u bil-mod il-mod kienu jingabru n-nies. Dawn
kienu jgibu magħhom banketta j **ewsiggm**, u t-tfal kienu jpoggu
fl-art. Kulhadd kien ihares lejn din in-nicca, u ix-xena
kienet regolari fix-xhur l isemmejna. Ilium fl-istess lok
ghadu jindab bias il-pedestall tal-gebel.

Għalkemm ghad fadal x idevozzjoni lejn il-Madonna tar-
Ruzarju, din **m'ghadi ueex** popolari daqs qabel. Qabel ma
tqeghdet fejn h iissa, din in-nicca giet irrestav/rata minn
zagħzugh tal--parrocca u mizbughg mill-gdid. Għalkemmi l-
kuluri kemxejn jghijtu, dawn jogħgbu lin-nies in general.

L-uniku avveniment l ijsir madv/ar din in-nicca, ilium,
hija quddiesa. Din i l-quddiesa issir gencralment fl-ahhar
jiem ta' Ottubru. Fl-1982 saret il-Gimgha, 29 ta' Ottufcu, •fis-
sitta ta' filghaxija. Bidla interessanti h il idaz-zmien din
il-quddiesa qed ' tigi organizzata mid-dDumnikani stoss, u mhux
imhollija f'idejn ragel kwalunkwe. Qabel il-quddiesa, jinghad
ir-ruzarju bis-slides, isir kant u qari niill-Kotba Mqaddsa.
Hi j adrawv/a sabiha l iin-nies ta' 1-inhawi jixghelu il-gallar-
ijiet tagħhom f'•din 1-okkcazjoni.

B'hekk jidher kif certi drawwiet ghadhom ma spiccawx għal
kollox, għalkemm dejjem isir x itibdik. Ukoll l i wiehed
jiehu hsieb dawn in-niecec hija' drawv/a sabiha, ghax din hija
•parti mill-folklor ta' pajjizna.